

Lakást vehet a vállalat

Sok vállalatnak, intézménynek gondja, hogy a nélkülözhetetlen szakembereket letelepítsék; hogy dolgozók sürgető lakásproblémáit megoldják. A tavalyi évben lépett lakásrendelethez kapcsolódóan a vállalatoknak, intézményeknek arra, hogy a tanácsoktól megváltsák az első bérlő, illetve a vevő kijelölésének jogát. Ezt a lehetőséget Szeged megyei város tanácsa már korábban ismertette Szeged nagyvállalataival, intézményeivel, részletezve, hogy milyen lakásra, milyen feltételek mellett lehet a jogot megszerezni. A feltétel az eladási ár bizonyos részének befizetését jelenti, amely viszont már a közösségnek is hasznos: a lakásépítési alapot növeli.

A szövetkezeti lakásokat például az OTP útján értékesíti a tanács, természetesen a rendelet megszabta eladási áron: a jog megváltásához az eladási ár felét kell befizetni. Ha tanácsbírlakást igényel a vállalat, a bérlőkijelölési jogot az építés nettó költségének teljes befizetése ellenében szerzik meg. A tanács értesítésére a vállalatok 1975-ig jegyezték igényeiket, s a szerződéskötések részben már meg is történtek, ami nyilvánvalóvá teszi: a vállalatoknak szükségük van arra, hogy éljenek ezzel a jogukkal, hajlandók tehát lakásért a meg oly nagy összeget is megfizetni.

Az idén kilenc tanácsbírlakást és tizenegy szövetkezetit, valamint harminchét OTP-lakást vesznek a vállalatok. A tanács a szükséges lakásmennyiséget biztosítani tudja, azonban ezek a lakások igen drágák. Egy kétszobás tanácsbírlakás bérlőkijelölési jogának megváltása 330 ezer 659 forint. A tanács értékesítések esetében 105—110 ezer forint.

Ilyen esetben a tanács és a vásárló vállalat megegyezés alapján jelöli ki, melyik házban, melyik emeleten kapják a lakást. Így persze az árak is változóak, mert a tízemeletes házak legfelső szintjén olcsóbbak a lakások, mint az első vagy második emeleten.

A vállalatok közül a DÁV, az aszfaltútépítő, az ALÉP és a pincegazdaság jelentette be, hogy egy-két lakásra megvásárolja a bérlőkijelölési jogot. OTP-lakást kért a BM, a kenderfonó, a tudományegyetem, a MÁV és a posta. A posta például az idén OTP-lakás vásárlásához — amelyknél a vevő maga jelölte ki — az illető dolgozóknak 120 ezer forint támogatást adott. Jövőre a szegedi tanács a pillanatnyilag hét vállalatotól beérkezett 73 lakásigénylésen felül is tud olyan lakásokat átadni, amelyeknél a vállalatok a vevő, illetve a bérlőkijelölési jogát megvásárolták.

Megkezdődött a Duna-európai Intézet kongresszusa

Mintegy 400 európai és tengerentúli vállalat képviselőinek részvételével hétfő délelőtt a Duna-Intercontinental Szállóban megkezdődött a Duna-európai Intézet háromnapos kongresszusa. A 25 éve működő intézet az utóbbi évtizedekben már rendszeresen egyengeti a különböző országok válla-

Fűszerpaprika-export

Befejeződtek a szerződéskötések a Monimpex Kereskedelmi Vállalatnál a jövő évi fűszerpaprika-szállításokra. Jövőre 7000 tonna különféle magyar paprikát szállítunk Európa majd minden országába. A magyar paprika nagy vásárlói az NSZK és Ausztria is.

Áruszállítás — vasárnap

A Szegedi MÁV Igazgatósághoz tartozó délföldi megyében mintegy ezeröttszáz vagon árut raktak be, illetve ürítettek ki vasárnap. A cukorrépa-szállítás a „második felidőhöz” érkezett. A tervezett 450 000 tonna répanak több mint a felét már továbbították a sarkadi, a kaposvári, a mezőhegyesi, a szolnoki, és az ercsi cukorgyárakba.

Az igazgatóság területén vasárnap a szokásosnál viszonylag több üres vagon állt a szállítók rendelkezésére. Ezt a lehetőséget kihasználta az Orosházi Üveggyár, és harmincöt kocsiból álló irányvonatot rakott meg üvegekkel a Szigetvári Konzervgyár részére.

latai közötti kooperáció útját, s elnevezésétől eltérően immár nemcsak Duna menti, sőt nem is csupán európai, hanem tengerentúli vállalatokat is tömörít.

A tanácskozást Kallós Ödön, a Magyar Kereskedelmi Kamara elnöke és dr. Fritz Bock, a Duna-európai Intézet elnöke üdvözölte, majd dr. Bíró József külkereskedelmi miniszter mondott megnyitó beszédet. A miniszter rámutatott, hogy a Duna-európai Intézet az elmúlt években sokat tett a kelet—nyugati kereskedelem előmozdításáért. Tevékenységének nagy része van abban, hogy jelentősen bővül a nyugat-európai cégek és a szocialista országok, köztük hazánk vállalatainak kereskedelmi forgalma. Hangsúlyozta, hogy Magyarország a kölcsönös előnyök alapján szívesen bővíti kapcsolatait valamennyi országgal.

A megnyitót követően megkezdődött a plenáris ülés, amelyen Bacsoni Jenő, a külkereskedelmi miniszter első helyettese, Fekete János, a Magyar Nemzeti Bank elnökhelyettese a magyar külkereskedelem helyzetéről, illetve devizapolitikáinkról tartott referátumot.

A kongresszus kedden folytatja munkáját.

Lábra kelt gépek

Munka végeztével leállnak a gépek. Pihennek, mint kezelőik. Így van ez általában mindenütt, üzemekben, gazdaságokban és a szabad ég alatti munkahelyeken is, például útépitésnél. A betonra ágyazott, rögzített szerszámgepek elmozdítására nem gondol senki, hogy azokból valaki is hazavigyen egyet hétvégi maszekmunkára. Másféle munkagépekre már másképpen tekint az „élelmes”, pláne, ha azok kerekeken gurulnak és emelnek, markolnak, beleharapnak a földbe, betont kevernek, csöveket nyomnak a talajba, vagy rakományt lehet velük mozgatni, fekete fuvart végezni stb.

Miként a szerszámgepek, ezek a guruló masinák is köztulajdonban vannak nálunk, már mint úgy, hogy azok a társadalmi, szövetkezeti vagyon részét, s velük végezni munkát csak a közérdekekben szabad. Lehetni persze lehet másnak is, csak annak olyan füstje, porja van, ami különbözik a szürke hétköznapiokétól, s arról árulkodik, hogy valahol valami nincs rendben. Ugyan kérem! — kiálthat fel az olvasó —, egy munkagép nem lehet csak úgy elvinni, kivinni telephelyről, üzemről, mint egy anyáscsávát, egy doboz gyufát, vagy egy marék szegyet. A munkagépekre mindenütt vigyáznak szabad szombatokon. Meg aztán mit kezdené vele a kezelője? Felássa vele esetleg a háza kertjét?

Esetleg... Ahogy ez történt nemrégiben Ásotthalmon. Mityók Zoltán munkahelye, a Hódmezővásárhelyi Közüti Építő Vállalat szegedi telephelyéről elvitte a hét utolsó napján maszekmunkára azt a rakodógépet, amellyel egyébként dolgozni szokott. Vitte ásotthalmi szomszédja kérésére a gépet, hogy azzal gödröket töltsenek be a tanya körül vasárnap. Közben borozgattak. Meg-megálltak kóstolgatni egy 5 literes demizsonból, amit a szomszéd töltött tele, és vitt ki. Miért ne boroztak volna, ha ez a szokás megtörtént vált már némely munkahelyen. S egyszer csak lezuhant a rakodómarkolókanál, a szomszéd pedig alatta maradt holtan, mert ott tiblalt a demizsonnal, a mozgásban levő gép körül.

Mityók Zoltán a nehéz gépet engedély nélkül vitte el munkahelyéről. No, de ilyen magánvállalkozáshoz adhat valaki engedélyt munkagépek elvitelére? Nem. Akkor pedig csak úgy lehetett elvinni mégis, hogy nem figyelt oda senki, csak hétfőn, amikor sem a gép, sem a kezelője nem volt a helyén.

Ennek az esetnek „rafináltabb” tükörképét produkálta egy tévész-lakatos, aki szabad óráiban felcsapott kútfúrónak, vállalkozónak, és ehhez még brigádost is szervezett. Kovács András a baksai Magyar—Bolgár Barátság Társaság szombatokra és vasárnapokra egyszerűen elvitte, elvihette a kútfúróberendezést, és a közös gazdaság égése alatt, saját zsebre vállalt kútfúrás megrendelőknél. Az általa összehozott brigádban, ha sejtett is valaki valamit, a fekete munkáról hallgatott. Azért hallgatott, mert

Kovács András fejenként 300—500 forintot fizetett napszármért. Nem egyszeri, hanem folyamatos vállalkozásról van itt szó, és pedig nem kicsi pénzért.

Kovács lehetett nagyvonalú, hiszen 80 ezret vágott zsebre 14 háznál. A megrendelők nem gondolták volna, hogy a kontár kútfúró „jutányos” ára egyben becsapásukat is jelenti. Az olcsón fúrt kutak ugyanis, rövid használat után bedöglöttek, nem adtak vizet. A károsultak mehetek a pénzük és a kútfúrók után. A téveszben viszont csak ekkor, és a panaszkor nyomán figyeltek fel kútfúró-berendezésük illegális használatára. Pedig ez a kútfúró-berendezés sem volt csak egy marék ocsú, amit ha valaki szét-szór, nem különösebben hiányzik, mint ahogy az sem, ha a tanyából elkészült jérce a kocsiúton marad, mert egy jármű elgázolta. A kútfúró-berendezés elég sok kelleből állt. Azzal fel kellett készülni, útra kelni, egyáltalán kijutni vele kísérettel a gazdaságból. Lehetetlen, nem odafigyelni rá, és mégis...

Elsősorban nem a rendőrség dolga odafigyelni arra sem, hogy a szatmari Homokgyöngye Tsz telephelyen se éjjel, se nappal nem ügyel fel a gépjárművekre senki. Nyitott ajtajú teherkocsi számlálkal, fejbélyegzővel, menetlevelekkel árukodott a gazdaságságról, a nemtörődomségről.

A három példa tanulságait érdemes levonni, még akkor is, ha nem jellemző állapot tükröz.

Lódi Ferenc

A katona visszatért a frontról

Új filmek

Szélesvásznú, szinkronizált szovjet film. Szergej Antonov elbeszélései nyomán írta Vaszilij Suksin. Operatőr: Elizbar Karvajev. Zene: Vjacseszlav Ovcikov. Rendezte: Nyikolaj Gubenko. Főbb szereplők: Mihail Gluzszkij, Irina Mirosnyicsenko, Nyikolaj Gubenko, Lena Szmirnova.

A háború szenvedéseit gyorsan és nyersen reprodukáló alkotások után a szovjet művészet megteremtette az elemzőket — ezekből való Nyikolaj Gubenko filmje is. Mint címe jelzi, témáját a második világháború utolsó napjaiból meríti, amikor a hazatérők fájdalmát a győzelem tudata gyógyítja, jól lehet a visszatérőkre magány, a vissza-nem-jöttökre özvegyek, árvák, a kiirtott

családokhoz hazaszállított rokkantakra temérdek könny és szenvedés árán vár az új élet. Az életet újra kell kezdeni.

Mi más, mint a béke lehet az az örömtűz, melynek lángjához-melegéhez a megvakult katonának is érdemes visszatérni. A film kezdő képsorain „első fecskék” érkeznek a frontról, rokkantak, vakok, bénák, szárnyaszegettek, akikre éppen a fecske kifejezés illik tán legkevésbé. A faluból alig tucatnyi család maradt, az elűzköcsödött fatuskók már alig emlékeztetnek a néhai házakra, gerendái alól szőlőtársa lépnek elő a gyerekek az apák üdvözlésére. A gerendák alatt születik az új élet, szerveződnék közösségé az elhagyatott, meggyötört, megfáradt emberek,

hogy a közösség ereje immár úrrá lehessen a még küszöbön leselkedő újabb fájdalomakra, megpróbáltatásokra.

Gubenko filmjében az ember fenéki őríti a keserűség poharát. Pillanatra sem engedí fölszárítani a könnyeket, az erőszakos halálra, a fronthalálra elmondja a sörkerekzetek tövében sarjadó új élet első mártírjainak rekviemjét. A néző önkéntelenül földézi magát az Iván gyurmekkorra, a Ballada a katonáról, a Szállnak a darvak emlékeztető képsorait. Gubenko láthatóan ugyanezekből a remniscenciákból fogalmaz: az elhagyatott táj pusztá dalmában (kietlen, hófödte mezőn kóbor kutya keres élelmet), a vízből kimeredő fák szabálytalanságukban is kompozíciót sejtető reménytelenségében a természet visszhangja kong az emberi keserűsége. A madarak repülése éppúgy jelképes, mint például a Szállnak a darvakban.

Hagyományokra épít tehát Gubenko filmje, a szovjet filmművészet nagy hagyományaira. Képeit időnként mintha túlexponálná, a baladisztikus hang olykor egyhangúságba merevedik, miközben portrékat keres, lassul a film menete. Amit viszont sikerült megfognia: az öröm és a fájdalom könnyeinek kontrasztja. Virágokkal a kézben, romok fölött születik az új élet, dinamizmusát ugyanaz az ember hordozza, aki képes túlélni a szenvedéseket.

A katona visszatért a frontról a túlélés emberi képességének drámája és elégiája. Miként a túlélés maga dráma és elégia.

N. L.

N. L.

KÉPERNYŐ

Glória nélkül

Szombat este ismét előkeült az Angyal, glória nélkül, immáron állandó partnerrel, Tony Curtisszel, hogy ismét elcsalogassa a nézőt a pompa és bűn, a pénz és a krimi agyonfotózott, agyonfilmesített nyugati piacára. A Mindenben lében két kanál... receptje nem túlságosan eredeti, az író Brian Clemens egészen biztosan áttanulmányozta az Angyal filmek, a Különleges ügyosztály sorozatok és a krimi-irodalom rejtélykódexének seregnyi divatos csillagképét ahhoz, hogy némi szarkasztikus ízzel, fanyarkás gúnnyal teremtsen újra, a már-már unásig ismert szituációkat. Hogy sikerre számíthat, nem utolsósorban neves sztárjainak: Curtissnek és Roger Moorenak köszönheti, akiknek személyes megjelenése természetesen néhai emlékeztető szereparcokat is fölidéz a képernyőn, s akik nélkül bajosan fotózhatók, az ástás veszelését elkerülendő, ilyen országúti kocsi-

hajszákat, mázsás pofonokat, látszószövezt tengerpartot.

A másik ciklus, az Odüsszeia, ötödik epizódján jutott túl, s valószínűleg áldozatul esik a sorozatfilmek jellegzetes buktatójának: odáig aprózza a cselekményt, hogy a maga szabta műsoridőt is nehezen tudja frissen kitölteni. Mozgalmas és unalmas fejezetek váltogatják egymást, az operatőr, Aldo Giordani kedvére kifotóztatja magát a festői tájakon, az archaikusra maszkírozott portrékon, és a naturalis környezetbe invitált félisteneket, miközben a hőszók alig jutnak szóhoz, egyre kevesebbet árulhatnak el ember-mivoltukból. Persze még van idejük rá.

A hétvége harmonikus élményét Furfangos diákok szolgáltatták: Farkas Ferenc dallamos, élvezetes muzsikájára Harangozó Gyula szellemes koreográfiáját keltették életre az Operaház balettművészei. A jól pergő, színvonalas táncjátékot Bednai Nándor rendezte.

L. N.

Alkoholisták gondozása, gyógykezelése

Az egészségügyi törvénynek a gyógyító, megelőző ellátásra vonatkozó miniszteri végrehajtási rendeletéhez kapcsolódóan az Egészségügyi Minisztérium elvi állásfoglalást adott ki. Ez azt

a cél szolgálja, hogy az alkoholisták kötelező gondozását elrendelő határozat végrehajtásával az illetékes egészségügyi hatóság fokozott körültekintéssel járjon el, tartsa tisztában az állampolgári jogokat.